

The book cover features a central illustration of a young girl with blonde pigtails, wearing a yellow dress with red polka dots, smiling and hugging a brown dog. The scene is set in a lush garden with green leaves and a large, glowing yellow moon in the background. A ladybug is on a leaf above the moon, and a butterfly is on a leaf to the right. The title and author's name are written in a stylized font over the moon.

Emilija Liegutė

RUDIS,
kuris tapo
Džimu

Susipažinkime – RUDIS

Mano vardas – Rudis. Dar mane vadina Seniu, Snaudalium, Blusų Karalium, Seilium, bet šitaip šaukiamas aš neatsiliepiu. Tačiau tereikia kam nors šuktelėti „Rudi!“, ir aš strimgalviais neriu iš būdos. Štai ir dabar, išgirdęs savo vardą, suinkščiau iš džiaugsmo ir kaip patrakęs ėmiau šokinėti.

Šaukė šeimininko sūnus Robertas, o trumpiau – Robis. Robiu jį vadino berniūkščiai, kurie nuolat bastydavosi po laukus, miškus, karstydavosi į medžius ieškodami paukščių lizdų ir apmėtydavo mane kiaušiniais. Aš tada slėpdavausi būdoje ir, įsispraudęs į patį kampą, cypdavau. Tačiau kai tik jie mane pašaukdavo vardu, aš tuoj pat išlįsdavau ir imdavau vizginti uodegą. Man patiko tie berniūkščiai. Jie kvėpėjo lietum, vėju, pelėmis, kaulais ir dar daugybe nenusakomų aromatų, o visi drauge tie kvapai reiškė – LAISVĘ. Todėl, kai tik berniūkščiai prieidavo prie mano būdos, aš iš visų jėgų vizgindavau uodegą, žiūrėdavau jiems į akis ir vildavausi: atsegs antkaklį, paleis mane nuo grandinės ir šuktelės:

– Rudi! Lekiam!

Taigi aš ir dabar kiek galėdamas įtempiau grandinę, atsistojau ant užpakalinių kojų ir džiugiai inkščiau. Robis ir jo draugai apsupo mane ratu. Gardžiai pakvipo dešra, aš negalėjau sulaukyti tekančių seilių.

– Ė, žiūrėkit, seilius! – pasakė kažkuris.

Susigėdęs aš apsilaižiau, įgrūdau liežuvį tarp dantų ir kietai suspaudžiau lūpas. Tupėjau tylomis žiūrėdamas į Robį.

Robis man numetė dešros gabalėlį. Pagriebiau ir nė nekrantęs prarijau. Bet kas tai? Dešros gabalėlis, skaudžiai draskydamas gerklę, ėmė lipti atgal. Aš stengiausi jį praryti, bet jis vis vien veržėsi

man iš gerklės, kol pakibo ore.

Sugriaudė sutartinis berniūkščių juokas, pasipylė patyčios:

– Ė! Nevėkšla! Senis be dantų!

– O gal jo dantys sukirmiję? Reikia pažiūrėt!

Man buvo skaudu, nes aš sutriaukšėdavau kiečiausius kaulus. Iškelčiau snukį aukštyn ir inkšdamas dar prašiau dešros.

Švystelėjo gabaliukas ore, aš jį mikliai sučiupau. Norėjau sukramtyti, bet dešra ir dabar išsprūdo man iš burnos.

Berniūkščiai vėl prapliupo juoku. Aš iš apmaudo norėjau pasislėpti būdoje, tačiau Robis ėmė meiliai mane kalbinti:

– Rudis, Rudžiukas. Geras šunelis, geras. Imk dešrą, valgyk...

Jis numetė gabalėlį prie pat mano kojų. Aš dvejojau: imti ar ne. Dešra taip gardžiai kvėpėjo, kad mano nosies galiukas ėmė judėti, kraipytis... Nosis mane ir privertė kaptelėti dešrą. Čiupau ir kuo skubiausiai nekrantęs prarijau. Sukandau dantis, tačiau veltui: dešra, draskydama man gerklę, lipo atgal. Dar stipriau suspaudžiau snukį, įsirežiau ir pajutau tarp dantų ploną vielytę. Tik dabar supratau, kas čia darosi: Robis man duoda dešros gabalėlį, pririštą prie vielytės.

Piktai suurzgiau.

– Ciuc būdon, Seni! Dar čia man dantis rodysi! – subarė Robis ir skaudžiai spyrė man į šoną.

Aš griebiau dantimis jam už blauzdos.

– Ai, gelbėkit! Šuva pasiuto! – klykė Robis.

Tačiau berniūkščiai kaip žvirbliai išlakstė į šalis.

– Mama! Mamyte, gelbėk! – spiegė nesavu balsu Robis, purtydamas koją.

Aš laikiau sukandęs Robio blauzdą, kol pasirodė šeimininkė ir subarė mane. Paleidęs kišką, pasislėpiau būdoje.

– Gerai padarė! Dabar žinosi! Ne kartą sakiau, kad nereikia erzinti šuns, – tarė jam šeimininkė.

Aš panūdau jai pavizginti uodegą, bet nediršau išlįsti iš būdos. Juolab kad berniukai rinko kieme akmenis...

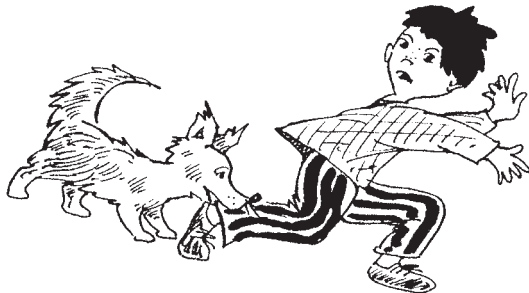
Iki pat vakaro tūnojau pasislėpęs būdoje, netgi vakarienės ėsti nediršau. Išlindau tik tuomet, kai troboje užgeso šviesa.

Troškino, todėl laižiau rasotą žolę ir klausiausi, kas dedasi aplinkui. Girdėjau, kaip sunkiai atsidūsta tvarte gromuliuodama žolę karvė. Versdamasis ant kito šono subeldžia į gardą arklys. Plumpsi sparnais nukritusi nuo kartelės višta...

Sodyboje visi miegojo.

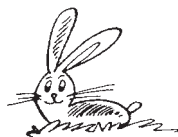
Pasijutau be galo vienišas. Pasižiūrėjau į mėnulį, lyg blyną kybantį ties beržu, **užverčiau**

**aukštyn snukį
ir ėmiau kaukti...**

ROBIO kerštas

Tą naktį sapnavau labai gražų sapną: rodos, skuodžia per pievą kiškis, aš jį vejuosi, o Robis šaukia:

– Pui, Rudi, pui!

Rytą ilgai nelindau iš būdos, gulėjau pasidėjęs galvą ant letenų ir galvojau apie sapną. Lyg gyvą mačiau skuodžiantį kiškį – jo ausys čia pradingsta, čia vėl išnyra iš žolės. Jis bėga ratais, o aš jį vejuosi. Tačiau kvailas būčiau šitaip kiškį gaudyti! Aš užbėgau jam už akių. Pajutau jo kvapą, kiškis jau čia pat...

Ūmai iš tiesų pajutau gardų kvapą: dvelkė paspirginta dešra. Mano nosies galiukas ėmė judėti – neiškentęs nėriau iš būdos.

– Rudi, nori dešros? – šūktelėjo Robis, atsargiai eidamas prie būdos. Kiek atsilikę artinosi ir kiti berniukai. Jie visi apsupo mane ratu.

Robis numetė man didelį gabalą dešros. Aš vėl tikėjausi pikto pokšto ir neėmiau.

– Valgyk, Rudžiuk, valgyk, – meiliai įkalbinėjo Robis ir numetė dar vieną gabalėlį. Dešra buvo ką tik pakepinta, garavo, tad neklaužada mano nosis, visai manęs neatsiklaususi, bakst į dešrą, dantys – kapt, o kojos kaipmat įlakino mane būdon. Atsargiai sukramčiau dešrą, prarijau ir laukiu – lįs atgal iš pilvo ar nelįs? Ne, nelenda. Tik seilės teka...

Robis numetė ir kitą kąsniį ir vėl ėmė meiliai raginti:

– Valgyk, Rudžiuk, valgyk...

Čiupau ir kitą gabalą, apsilaižiau ir ėmiau prašyti dar.

Berniūkščiai šaipėsi iš manęs, vadino Seilium, bet aš jų nepaisiau. Tupėjau prieš Robį vizgindamas uodegą, pasiruošęs kiekvieną akimirką pašokti ir sučiupti gardų kąsnelį.

Robis iškėlė ranką su dešra ir pasakė:

– Tarnauk!

Aš atsitūpiau ant užpakalinių kojų, priekines gražiai nuleidau žemyn ir laukdamas žiūrėjau Robiui į akis.

– Geras Rudis, moki tarnaut, – pasakė Robis ir prikišo dešrą man prie nosies. Aš atsargiai paėmiau. Jis man davė dar vieną gabaliuką ir tarė:

– Viskas, Rudi, daugiau neturiu. Dabar paleisiu tave, galėsi palakstyt.

Netikėjau savo ausimis – nejaugi?

Bet Robis iš tikrųjų atsegė antkaklį ir paleido mane nuo grandinės. Pasipurčiau ir kaip patrakęs ėmiau lakstyti po kiemą. Dūmiau ir dūmiau ratais, paskui ėmiau voliotis žolėje. Pasivoliojęs atsitūpiau priešais Robį, iškišęs liežuvį lekavau ir laukiau, ką jis pasakys. Buvau pasirengęs įvykdyti kiekvieną jo paliepimą.

Robis tarė:

– Einam, Rudi, į pievas. Einam, ciu ciu ciu...

Aš iš džiaugsmo visai pamečiau galvą: šokinėjau aplink jį, laižiau rankas, lojau...

Didžiulė pieva, besidriekianti ligi miško, prasidėjo čia pat, nuo keliuko. Aš skuodžiau pirmas, berniukai šūkaudami lėkė man iš paskos. Netrukus atsidūrėme pamiškėje. Čia juodavo daugybė šviežių kurmiarausių. Aš palaksčiau tarp jų, pašniukštinėjau ir puoliau kapstyti. Buvo taip smagu, kad berniūkščius visai pamiršau. Tik kartkartėm, kai į snukį prilįsdavo žemių ir reikėdavo nusičiaudėti,

kilstelėdavau galvą, pasiklausydavau jų rékavimo pamiškėje ir darbavausi toliau.

Ūmai pajutau dūmų kvapą. Palikau kurmiarausį ir nubėgau pas berniukus. Jie kūreno laužą.

– Nori, Rudi, lašinių? – paklausė Robis.

Kurgi nenorėsi, tiek prisilakstęs! Mano uodega ėmė madaruotis į šalis, o akys ryte rijo ant pagaliukų susmaigstytus apskrudusius lašinius. Nosies galiuko negalėjau nulaikyti – jis krust krust į šalis, lyg būtų su spyruokle.

Robis numetė gabalėlį, aš lyžtelėjau ir palikau gulėti – tegul ataušta. O berniukai kišo į burną karštus lašinius, pūtė, apsiplikinę lūpas trepsėjo ir juokėsi vieni iš kitų.

Nuleidęs galvą vyptelėjau ir aš.

– Matot, koks Rudis protingas, karšto neryja, – pasakė vienas berniukas, juokingai trypinėdamas ir kyščiodamas nuplikintą liežuvį.

– Nieko, greitai ris, – tarė Robis, ir berniukai suklusio.

Suklusau ir aš. Robis pašaukė:

– Ateik, Rudi, dar gausi lašinių.

Aš gardžiuodamasis valgiau ir visai nepastebėjau, kad berniūkščiai rengia man pinkles. Suvokiau jų piktas užmačias tik tuomet, kai ant manęs užkrito tinklas.

– Laiky! Nepaleisk!

– Stipriau suveržk kojas!

– Rišk mazgą, mazgą!

Berniūkščiai rékavo vienas per kitą ir taip sutraukė tinklą, jog aš negalėjau nė krustelėti. Tada užveržė snukį, tvirtai virve surišo kojas...

Viskas įvyko labai greitai: jie mane surištą pakėlė nuo žemės ir nu-nešė prie laužo. Buvo baisiai neramu, galvojau: ką jie sumanė? Staiga pajutau nežmonišką karštį, svylančių plaukų kvapą...

– Dabar žinosi, kaip kandžiotis, susmirdėli tu! – sušuko Robis ir spyrė man į galvą.

Skausmo nuo jo spyrio jau nejutau – visas kūnas svilo, spirgėjo laužo liepsnose...

– Gerti... – dar nusmelkė mintis, pasivaideno čiurlenantis upelis. Paskui pasijutau krentas į juodą duobę, ir mano sąmonė užgeso.

Nežinau, kiek laiko praėjo, kol atsipeikėjau. Žioptelėjau – snukis buvo atrištas. Kojas irgi galėjau šiek tiek pajudinti, tik labai skaudėjo dešinį šoną ir ausį.

– Šunelis, geras šunelis... – išgirdau šalimais malonų, bet nepažįstamą balsą. Norėjau atsimerkti, tačiau nepajėgiau atplėšti vokų.

– Parmazonai šitie! Ir kaip juos šventa žemelė nešioja – gyvą šunį ant laužo! – gailiu balsu šnekėjo žmogus, glostydamas mano galvą. Paskui prikišo man prie snukio dubenėlį ir pasakė:

– Lak, šuneli, gerk, atsigausi.

Suinkščiau, krustelėjau galvą, bet pakelti jos neįstengiau.

– Nieko nieko, ką nors sugalvosim. Pražiodinsim, vandenuko įpilsim, va taip... – šnekėjo žmogus ir pakėlė mano galvą. Pirštais pražiodino mano neprasižiojantį snukį, įpylė vandens. Gurktelėjau. Jis dar įpylė... Tokio gardaus vandens niekada nebuvo gėręs – jis slopino viduriuose degančią ugnį, gaivino. Šiaip taip praplėšiau vieną akį ir pamačiau žilą seniuką. Jis su tokiu gailėsčiu žiūrėjo į mane, kad panūdau lyžtelėti jam ranką, tačiau galva nusviro, akis klapt, užsimerkė... Jutau, kad iš tos mano užmerktos akies išsiritė ašara...

– Vaje, šuo verkia lyg žmogus! – nusistebėjo seniukas ir tuoj pat šokosi raminti: – Nebijok, pasveiksi. Dabar ramiai pagulėk, o aš einu pas karves. Vakare gindamas namo parsinešiu tave, ištepsiu aliejum – po kelių dienų būsi sveikas. Abu ganysim karves. Gerai? Netiki? Ot, pamatysi. Aš vis norėjau šuns, ir Dievas man atsiuntė tave. Geras mano šunelis, geras...

Seniukas paglostė mane ir nuėjo.

Aš čia užsnūdau, čia skausmas vėl pažadindavo.

Gulėjau

kantriai,

laukdamas seniuko.

